

«Min familie i historien»

Den norske historiske forenings historiekonkurranse for ungdomsskolen og videregående skole
2019/2020

Juryens uttalelse

Til årets konkurranse kom det inn 803 bidrag. Til finalerunden var det med 41 bidrag, 14 i klassen for ungdomsskole og 27 i klassen for videregående skole.

Årets bidrag har god kvalitet og stor tematisk bredde. Elevene løser oppgaven på mange forskjellige måter - noen velger å legge vekt på å formidle en god fortelling, mens andre legger større vekt på det vitenskapelige. Juryen har forsøkt å vektlegge ulike hensyn, både den godt fortalte fortellingen, den personlig engasjerte historien samt den vitenskapelige og håndverksmessige undersøkelsen. Felles for vinnerbidragene er at de har klare mål og god kildebruk. Ikke minst viser prisvinnernes personlige engasjement at historien betyr noe for dem.

Vinnerne får diplom og bok samt pengepremie på henholdsvis 5.000 kr for 1. pris, 3.000 kr for 2. pris, 2.000 for 3. pris. Alle deltakere i konkurransen får diplom. Et tilfeldig bidrag blir honorert med en deltakerpremie på 1.000 kroner.

Juryen har bestått av: Berit Lundberg (Dokka vgs.), Anne Kjersti Jacobsen (Hauger ungdomsskole), Ketil Knutsen (Universitetet i Stavanger). Sekretær for juryen: Karsten Korbøl (HIFO).

Oslo, 28.05.20 20

Prisvinnere i klassen for videregående skole

1. pris: Benedikte Bitnes, *Tante Sigrid og de andre djevelbarna. Fra åndssvak til utviklingshemning, Sandnes vgs.*

Tematikken for Benedikte Bitnes' undersøkelse kunne ikke vært mer dagsaktuell. Hvordan har vi sett på og behandlet personer med utviklingshemning? «Tante Sigrid» ble født i 1906 med Downs syndrom. Deler av familien ga Sigrids mor, Laura, klar beskjed: Det passet seg ikke for en velstående familie å ha et slik barn i slekten. Barnet måtte settes bort og glemmes. Laura nektet. Dette var hennes barn. Hun hadde født det og hun skulle beholde det. Slik framstår Laura som en foregangsperson.

Sigrid levde et godt liv, men det var ikke alle med utviklingshemninger som var like heldige. Samtidig som dette er en fortelling om Sigrid, er det også en fortelling om hvordan behandlingen av utviklingshemmede har vært og endret seg i Norge. På denne måten klarer Bitnes på en overbevisende måte å flette den lille og den store historien sammen. Dette er et godt eksempel på hvordan en undersøkelse får fram det dynamiske mellom enkeltmennesket på den ene siden og samfunnsstrukturer på den andre. Den viser mennesket i en tid, men også konteksten mennesket lever i. Bitnes makter også å kombinere en sterk historie med et grundig kildearbeid. Det er en grundig og imponerende undersøkelse med svært gode refleksjoner og en fortelling som oppleves som personlig og viktig.

2. pris: Ida Østeraas Løkken, Tordis Løkken og kvinner på midten av 1900-tallet, Lillehammer vgs.

Hvordan var det å leve som kvinne i etterkrigstiden? Hva endret seg i perioden og hvordan ble man preget av sin tid? Dette kan sies å være utgangspunktet for Løkkens undersøkelse. Dette er en god tekst om likestilling sett fra en kvinne som ikke stod fremst på barrikadene i kvinnekampen. Diskusjonen er god fordi forfatteren lykkes med å sette bestemorens historie inn i en større sammenheng. Samtidig bidrar kildebruken til å svare på en konkret problemstilling. Det blir ikke bare en beskrivelse av hva som skjedde, men også hva tiden gjorde med henne. Løkken får fram hvordan likestilling må settes inn i en historisk sammenheng og er avhengig av tiden man lever i, med de muligheter og begrensninger som ligger i tiden. Hun viser at utviklingen kan gi noen muligheter som ikke gripes fordi vi som mennesker trekkes mellom ulike hensyn.

2. pris: Ragnhild Hermann, Carl Johan Daniel Herrmann. Den preussiske kledefabrikantssønnen som ble trøndersk distriktslege, Lillehammer vgs.

Ragnhild Hermanns går langt tilbake i tid for å undersøke sin familie. Hun vil finne ut hvem Carl Johan Daniel Herrmann egentlig var. Hun vet noe, som at han var født i Prøysen, var med i Napoleonskrigen og endte opp som lege i Trøndelag. Men er det mulig å finne ut noe mer? Kan dødsboet etter Carl Johan og personlige brev fortelle noe om hvem han var? Gjennom et grundig arbeid med disse kildene tegner Hermann et bilde av sin forfar og trekker slutninger om hvordan han kan ha vært. Hun ser at kildematerialet åpner for tolkninger og med rimelige antagelser får hun fram et nyansert bilde av Carl Johan Daniel Hermann. Juryen berømmer det gode kildearbeidet og den nyanserte og reflekterte framstillingen.

3. pris: Synneva Lindblad, Om bestefars fangenskap i Tyskland 1943-44, Hartvig Nissen skole.

Synneva Lindblads bestefar er en av de 1200 norske studentene som ble arrestert i 1943 og sendt til Tyskland for å bli «omskolert» til SS-soldater. Slik gikk det ikke. Hva kan være grunnen til at studentene ikke lot seg omskolere? Lindblad drøfter problemstillingen ved hjelp av et rikt kildemateriale, og hun reflekterer over ulike forklaringer. Hun gir et dynamisk og reflektert bilde av bestefaren og hans tid. Hun viser også hvordan krigsopplevelsene i ettertid kan ha påvirket bestefaren. På den ene siden en mulig posttraumatisk lidelse, men også et brennende politisk engasjement. Til slutt reflekterer hun også over denne fortellingens relevans for henne selv og vår tid.

3. pris: Hang Celin Thai Le, Fra diskriminering til integrering, Oslo katedralskole.

På slutten av 1970-tallet kom prisvinnerens far til Norge som båtflyktning fra Vietnam. Prosjektet tar for seg hvorfor han flyktet fra Vietnam og hvordan han ble tatt i mot i Norge. Prisvinneren beskriver hvordan faren klarer å ta utdanning og tilpasse seg, men også hvilke utfordringer de sto overfor. Mange slet med å komme seg i arbeid, ikke minst pga. språklige utfordringer. Prisvinneren reflekterer også over vietnamesernes innvandring til Norge og sammenligner den med andre gruppers flyktningsituasjon. Dette er et grundig og solid arbeid. Ikke minst er det lagt ned mye arbeid i å lage filmen. Hun utnytter mediets muligheter til å understreke undersøkelsens hovedpoeng. Det er kreativt og godt gjort.

Prisvinnere i klassen for ungdomsskolen

1. pris: Andrea Sivertzen-Oksmo, Oldefars valg. Fra kull-lemper og telemontør til motstandsmann, Kråkerøy ungdomsskole.

Andrea Sivertzen-Oksmos oldefar var en aktiv motstandsmann under andre verdenskrig. Dette ønsker hun å finne ut mer om. Hva drev han til motstandsarbeidet? Hvordan turte han? Gjennom besvarelsen får vi innblikk i motstandsarbeidet som dreide seg om avlytting av Gestapo, flyslipp og sabotasje. Sivertzen-Oksmo finner flere mulige forklaringer på hvorfor han gikk aktivt inn i motstandsarbeidet. Besvarelsen har en fin personlig innfallsvinkel. Hun husker møtet med sin oldefar som en gammel mann som ser ut til å ha en begrenset tilværelse. Gjennom undersøkelsen får vi derimot innsikt i et spennende og interessant liv. Besvarelsen har en spisset problemstilling og undersøkelsen setter oldefar inn i en større sammenheng. Den er preget av en aktiv kildebruk. Dette er en grundig undersøkelse, ikke bare en fortelling.

2. pris: Vilde Mathea Henriksen, *Min familie i historien*, Kråkerøy ungdomsskole.

I Thea Christine Ingebrigtsens besvarelse møter vi krigsseilernes historie. Dette er en historie som lenge har vært underkommunisert og forsømt. Hennes oldefar seilte med livet som innsats og det tok tiår etter krigen før han fikk anerkjennelse for innsatsen. Nettopp forsømmelsen er utgangspunktet for undersøkelsen. Teksten er godt skrevet med litterære kvaliteter. Det er en undersøkelse med mening og et ønske om et oppgjør med behandlingen av krigsseilerne. Gjennom sitater som kommenteres får vi fram både fortidens og forfatterens stemme. Prisvinneren er bevisst kildebruken. I tillegg bygger den store historien godt opp under oldefarens historie i besvarelsen.

2. pris: Thea Christine Ingebrigtsen, *Min farfar – en soldat i fredens tjeneste*, Kråkerøy ungdomsskole.

På 1980- og 90-tallet var det mange nordmenn som tjenestegjorde som FN-soldater. At Thea Christine Ingebrigtsens farfar også hadde gjort slik tjeneste, kom som en overraskelse på henne. Det hun ønsker å finne ut er hvordan det var å være FN- og NATO-soldat og hva den viktigste lærdommen av det var. Ingebrigtsen får sin farfar i tale og historien blir til underveis. Selv om undersøkelsen dreier seg om hvordan det var for bestefar, trenger den også dypere ned i hva tiden gjorde med bestefar og hva han lærte. Lidelse under krig gir ham forståelse for vår hjemlige situasjon og at det gjelder å sette pris på de minste ting i livet. Prosjektet er spisset og går i dybden. Kildebruken er god og fortellingen settes inni en større sammenheng.

3. pris: Henrik Hellgren, *En avgjørende rotur: en historie om industrialiseringen av Norge, Kvitsøy og mine tippoldeforeldre*, Heltberg ungdomsskole.

Henrik Hellgrens besvarelse handler om hans tippoldeforeldre og livet på Kvitsøy på slutten av 1800-tallet. Det var en tid med store endringer og nye muligheter åpnet seg. For skoleflinke gutter kunne utdanning være en mulighet. For jentene var derimot utdanning vanskeligere. Det illustrerer forfatteren gjennom sine to tippoldeforeldres historie. Tippoldefaren får en utdanning i Stavanger, mens tippoldemoren får jobb som tjenestepike. Dette prosjektet dreier seg ikke bare om hvordan de levde, men også om Kvitsøys betydning for oldeforeldrene. Den spissede problemstillingen besvares på en reflektert måte og med god bruk av primær- og sekundærkilder.

3. pris: Kaisa Andreassen, *Hvordan var det for bestefar å vokse opp i etterkrigstiden på landet?*, Kråkerøy ungdomsskole.

Som tittelen angir er dette en skildring av oppvekst i etterkrigstidens Norge, men den kan også leses som en fortelling om velstandsutvikling og store endringer. For forfatteren oppleves forskjellene mellom da og nå som store. En tilværelse uten innlagt vann og do ute, riktignok med strøm, men få elektriske hjelpemidler, synes som en fjern fortid. Framstillingen får en personlig vinkling der forfatterens eget liv sammenlignes med bestefarens. På den måten lages det koblinger mellom før og nå. Besvarelsen trekker også inn makrohistorien for å vise oldefarens historie.

Årets deltakerpris

Marie Fjellestad, Vennesla vgs.

De øvrige besvarelsene i siste juryrunde:

Ungdomsskolen

Lisa Skoland	Presterød ungdomsskole
Thea Synnøve Christensen Larsen	Runni ungdomsskole
Julia Michelsen Tangen	Presterød ungdomsskole
Erle Fagerli-Willhelmsen	Kråkerøy
Silje Sævik	Presterød ungdomsskole
William Wiese Andrén	Kråkerøy
Kristiane Brekkhus-Larsen	Presterød ungdomsskole
William Holm Brevik	Kråkerøy
Lukas Følstad Andersen	Galterud skole

Videregående

Ane Heggland Broen	Edvard Munch vgs
Lily Isolde Morken	Roald Amundsen vgs
Silje Onsjøien	Amalie Skram vgs
Maren Elisabeth Sønsthagen	Bjørkelangen vgs
Laiba Maryum Awan	Oslo katedral
Ngoc Nhi Hoang	Oslo katedral
Marcela Petersen Dahle	F21
Silje Godal	Sandnes vgs
Jørgen Vestly	Sandnes vgs
Vilde Ersdal	Drammen vgs
Sophie Hammersland	Drammen vgs
Selma Ødegaard Lauen	Lillehammer vgs
Meriem Al-Essawi	Stovner vgs
Aiza Hussain	Stovner vgs
Lara Hassanieh	Stovner vgs
Tone Marie Bekke Nisi	Notodden vgs
Edvin Druzic	Lillehammer vgs
Sigrid Mack Borander	Hartvig Nissen
Amanda Sandberg Fætten	Hartvig Nissen
Mathilde Ruud Thingstad	Porsgrunn vgs
Andrea Krogstad	Valle Hovin vgs
Mathilde Evensen Ranum	Valle Hovin vgs

Historiekonkurransen støttes
av Stiftelsen Fritt ord.

Historiekonkurransen er medlem
av nettverket Eustory

